

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah šte. 3.

Št. 8.

V Ljubljani, 30. aprila 1897.

Leto XIV.

Obseg: Očvrščenje popkov in slabih vej z zarezami. — Vpliv grašice in ovsene slame na mlečnost krav. — Navodilo o pokončevanju škodljivih mrčesov. — Kranjska čebela v ameriškem panju. — Zakonska določila o prometu s trtami. — Oskrbovanje občinskih potov. — Zelenjad in prilivanje. — Razne reči. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske novice. — Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske. — Listnica uredništva. — Tržne cene. — Inserati

Očvrščenje popkov in slabih vej z zarezami.

Prejšnje čase so oblikovanemu drevju na kratko prirezovali vrhove ter so s tem prisilili vsa očesa, da so pognala, ki bi sicer ne bila. Danes obrezujejo na dolgo, toda nad slabša očesa, stoječa niže na mladikah, za rezujejo okroglaste zareze, kakor to kaže podoba 18. in 19. Take zareze se delajo z nožem ali z žago.

Vsem eno- in dveletnim mladikam, ki imajo še gladko in ne predebelo lubad, se nad slabo razvitimi popki z nožem zarežejo zaokrožene zareze (pod. 18). Nož se več milimetrov nad popkom z ostrilom počez nastavi na mladiko ter zareže do lesa; kaka dva milimetra nad to zarezo se naredi druga ter se odstrani lubad, kar je je med obema zarezama, tako, da se rana dobro vidi (pod. 18. a). Vsled te rane se sok zbira pri popku, ki potem požene poganjek, listje ali cvetje. Ako hočemo, da zareza vpliva še močneje, zarežemo mladiko tudi ob straneh očesa, od vrhnje zareze navzdol (pod. 1. b).

Toda ne samo vrhove in mlajše veje, ampak tudi starše veje, ki so v rasti zastale, zarezujemo z uspehom; ker pa je lubad bolj trda, rabimo

za to žago. Podoba 19. kaže pri a tako počezno zarezo. Na spodnji strani te veje se na podobi tudi vidi podolžna zareza, ki gre prav doli na deblo. Da je uspeh še boljši, naredi se spodaj še 2—3 podolžne zareze (pod. 19. b). Podolžne zareze se delajo z nožem.

Uspeh tega dela je izboren; še boljši pa je, ako pomagamo s poletnim obrezanjem (meseca maja) močnejših vej, ki so okrog slabših. Na ta način veja, ki je v rasti zastala, kmalu dohiti druge.

Kdor torej peškato sadje obrezuje, naj nikdar ne pozabi na zareze, posebno pri takih vrstah ne, ki se že po naravi nerade razraščajo. Koščičastega sadja, posebno marelic, breskev in črešenj, ni treba zarezovati, ker popki dobro odganjajo, tudi če se mladike le nekoliko prirežejo; pri teh bi bile zareze prej škodljive kakor koristne.

Vpliv grašice in ovsene slame na mlečnost krav.

Skušnje so pokazale, da krave zgubljajo mleko, ako se jim daje grašica. Poleg tega je pa surovo maslo jako trdo po grašici. Grašica naj se daje kravam samo tedaj, kadar jih hočemo debeliti in se torej želi, da

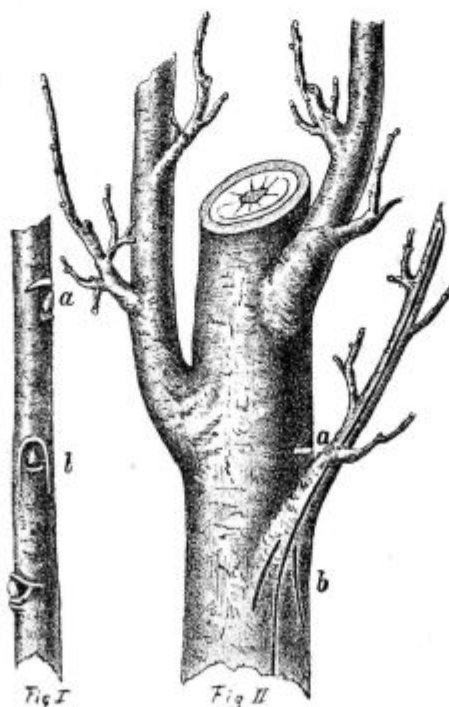

Fig. I

Fig. II

Podoba 18.

Podoba 19.

izgube mleko. Pa ne le grašično seme, temveč tudi grašična slama povzročuje, da krave zgubljajo mleko, ako se daje v veliki množini.

Mislilo se je tudi, da ima ovsena slama ravno tak vpliv, toda skušnje so pokazale, da temu ni tako. Tudi ni res, da bi mleko in surovo maslo bilo grenko, ako se daje kravam ovsena slama. V Šlezviku dajo kravam veliko ovsene slame, pa vendar dobivajo jako okusno surovo maslo.

Zato se pa ovsena slama brez skrbi daje kravam. Samo če se je ovsena slama mokra spravila in vsled tega ugrela, utegne potem mleko imeti zoprni okus. Tudi teleta dobe drisko, če se jim daje taka izprijena slama. Sicer pa to ne velja samo za ovseno slamo, temveč za slamo sploh.

Tudi po krivici dolže ovseno slamo, da nareja surovo maslo „lojasto“. Tako, na loj spominjajoče surovo maslo dobimo vselej, če kravam dajemo preveč slame, bodisi že katerega koli žita, pa malo druge krme. Temu nedostatku se lahko odpomore, če se kravam daje debelo zmlet oves, pšenični otrobi, gorušične preše itd.

Zdrava pa za živino ni ovsena slama, ako je oves bila napadla rja ali snet. Slama naj se v takih slučajih ne daje kravam drugače kakor zrezana in poparjena, kajti drugače bi utegnila izpriditi mleko. To pa zopet ne velja samo za ovseno slamo, temveč za vsako slamo, ako je bilo žito snetjavo ali je je bila napadla rja.

Kar se tiče ovsene slame, je treba omeniti, da jo navadno živina raje je kakor drugo in je zlasti zdravejša kakor ječmenova. Zato je noben umen gospodar ne bode zametal, temveč le gledal, da spravi zdravo in suho. Mnoge slabe lastnosti mleka, ki so jih pripisovali ovseni slami, imajo vse druge vzroke, večkrat tudi v raznih boleznih.

Navodilo o pokončevanju škodljivih mrčesov.

Glede na zakon s 17. dne junija 1870. l., dež. zak. št. 21., ki velevala županom skrbeti, da si občani čistijo drevje in vrte škodljivih mrčesov in njih zalege, opozarjajo se posestniki, da je najbolje zatirati mrčesjo zalego meseca januarja, februarja in v začetku marcija. Kmetovalcem, oziroma sadjarjem, škoduje na stotine raznih hrostkov in metuljev, oziroma njih ličink in gosenic; največjo kvaro pa jim delajo vsekakor gosenice belinove (belega metulja), prstenčarjeve in še nekterih drugih metuljev, potem pomladanjski ali rjavi hrosti (kebri) zlasti pa njih ličinke, imenovane tudi črvi, ogrci in podjedi, kateri narejajo poljščini ogromno škodo.

Da je treba metulje loviti in pobijati, razumeva se samo ob sebi, ali tak lov nikdar ne izda toliko in tudi ni tako lahek, kakor snemanje goseničnih mešičkov. Najuspešneje se uničujejo belini, oziroma njih in drugih metuljev gosenice, če dosledno vsi posestniki trebijo z drevja in grmovja njih zalege, zapredke in mešičke. Ako le nekateri gospodarji trebijo, drugi pa ne, ne pomaga nič, kajti z neotrebjenega drevja pridejo kmalu škodljivci na drugo drevje, in ves trud je bil zaman. Prav je torej, da zakon podpira marnega gospodarja, pa s kaznijo preti malopridnežu.

Kako je uničevati gosenične zalege ali zapreke? To se da storiti na dva načina: Ali se potrga z drevja vse listje, ki je izza zime na njem ostalo suho in v katerem je gosenična zalega, ter se porežejo vsi zapredki, potem pa oboje skupaj sežge, ali pa se po drevju posmode zalege in zapredki.

Z nizkega, t. j. pritličnega drevja in z grmovja zlasti z gloga ali belega trna, kamer posebno rad belin spravlja svojo zalego, moči je z roko ali z nožem hitro posmukati listje ali pa porezati zapredke. K višjemu drevju je treba prisloniti lestvico, a ker so zapredki najrajši na vejnih koncih in vrhovih, ni lahko doseči jih, in zato jih je lažje z visokih dreves porezati s škarjami, ki se nataknejo na primerno dolg drog. Vse otrebke z drevja je potem treba pazno požgati, da gotovo pogine vsa zalega.

Hitro in lahko je pokončevati gosenične zalege in zapredke s plamenicami ali bakljami. Ravnati je pa tako le: Pločevinasta (plehasta) posoda ozkega vratu se pritrdi na primerno dolg drog, nalije s petrolejem in v vrat se vtakne stenj (toht). Če se stenj prižge, lahko je s to pripravo gosenice ter njih zalege in zapredke posmoditi do najvišjih vršičkov. Če je gosenica le malo prismojena, gotovo pogine, in ker se z bakljo hitro gre mimo goseničnih gnezd, zato prav nič ne škoduje listju. Take baklje prodaja Jos. Stadler, klepar v Ljubljani.

Nad vse škodljiv kmetijstvu je rjavi ali pomladanjski hrost. Tega hudega sovražnika je zatorej treba zatirati na vso moč. Posamezna roka sicer lahko včasih mnogo stori, ali delo je v resnici izdatno in uspešno samo tamkaj, kjer se združijo cele vasi in občine, celi okraji ali cele dežele in skupno ugonablajo tega kvarljivca.

Ker je veliko mrčesje zalege za drevesno lubadjo, je zelo dobro in koristno, vsako leto po zimi staro lubad odpraskati in deblo potem namazati z apnenim in ilovim beležem. Če se primeša beležu še krvi, volovskega žolča in kravjaka, ubrani se drevo tudi zajičim zobem.

Bodisi pa kmetovalec ali sadjar še tako priden, vsega dela vendar sam ne vzmore. Preveč je raznovrstne golazni, ki zna sebe in svojo zalego navadno tako dobro skriti, da je človek niti ne opazi. To velja se posebno o jajcih, ki so največ tako drobna, da jih pregleda tudi najbistrejše oko. Za to delo je treba poleg bistrovidnega očesa tudi telesne gibkosti in spretnosti in neumorne marljivosti. In takih delavcev ima kmetovalec na ponudbo, a kar je še najlepše, nobeden njih ne zahteva plačila, zadovoljni so, ako jih pri delu nihče ne moti. Ti rado voljni pomagači so — ptiči. Zato naj gleda vsak pameten gospodar, da točno izvršuje zakon za varstvo koristnih ptičev s 17. dne junija 1870. l., dež. zak. št. 20.; saj se noben drug zakon ne izpolnjuje tako lahko in brez vsakih ovir.

Kranjska čebela v ameriškem panju.

I.

Pred kakimi desetimi leti so mi pravili sosedni čebelarji o nekem Amerikancu, ki se je naselil na Hujah pri Kranju ter se pečal edino s čebelami. Pravili so mi, da nima čebelnjaka, ampak da svoje panje, podobne pasjim hišicam, razpostavlja raztreseno, kakor stoje hiše gorjanske vasi. Pozneje sem izvedel, da vzgaja matice ter jih pošilja v Ameriko. Zanimalo me je poznati moža, toda imel sem malo upanja seznaniti se z njim, kajti pravili so tudi, da je mož oduren, da z nikomer ne govori, marveč odpodi vsakega opazovalca. Vse to je moja radovednost in zanimanje za njegovo čebelarstvo le pomnožilo, in sklenil sem iskati prilike, da se mu približam.

Isto leto sem imel v svojem uljnaku rop. Sumnil sem čudnega Amerikanca, da ga je zakrivil, kajti brez vse vraže tudi nisem bil ter sem si mislil: Ako le kdo more poslati svoje čebele na rop, je to Amerikanec. Urno k njemu! Ko sem mu povedal svojo misel, vzel je molče

klobuk ter šel z menoj. Med potjo je pobral kepo ilovice, jo zaviil v popir in vtaknil v žep. Pred ulnjakom je pobral vrbovo šibico, jo položil sredi prašnice ter nanjo stlačil ilovice za dva prsta na debelo. Ko je izdril šibico, nastala je luknja, skozi katero so mogle čebele le posamezno ven in noter. Ko je bil gotov, vsedel se je k meni na klop ter prišel v slabi nemščini z angleškim naglasom tako le pripovedovati:

Jaz sem Frank Benton, doma v Zedinjenih državah severne Amerike. Dasi sem po poklicu učitelj, sem se pečal s čebelarstvom od prve mladosti. Napredni Amerikanci si zelo prizadevajo, da bi zboljšali pleme svojih čebel, pri tem pa pogostokrat naletajo na sleparje, ki čez mero hvalijo koristi svojih čebel ter trdijo, da so iz tega in tega daljnega kraja, pa so prav navadne domače čebele. Želeč koristiti domačemu čebelarstvu, sem si izprosil državno podporo in kmalu sem bil v Aziji ob sredozemskem morju. Tam sem se seznanil s cipersko čebelo. To Vam je jezna žival! Na stotine žel je prebodlo mojo kožo. Ko leze po roki, piči brez vsakega povoda.

Nekoč sem pripravil svoje panje za pretovor na pašo dalje v deželo. Tamošnji panji pa niso leseni, ampak lončeni, podobni okrogli cevi iz ila. Čebelarstvo v teh panjih ima svojo dobro, pa tudi svojo slabo stran. Navesti hočem eno slabih. — Ko sem bil najel nekaj mul ter vsaki natvezel po dva taka panja, na vsako stran enega, spoznal sem takoj nevarnost v tem, da žival, grede mimo živali, trči s panjem ob panj. Opozoril sem na to svoje gonjače ter jim strogo zapovedal, naj gonijo živali posamezno, drugo za drugo, da se ne prigodi nesreča.

Hitro so obljubili, pa tudi hitro pozabili. Komaj smo bili pol ure daleč, pa se je zgodilo, česar sem se bal. Prednja dva gonjača sta se prijetno zabavala, njih živali pa sta prišli vstric in ubil se je en panj. Razjarjene čebele so planile po sledečih tovornikih. Kot bi trenil, so se gonjači poskrili v grmovje in ostal sem sam med besnečimi mulami, ki so bile s kopiti, divje skakale in se valjale po tleh. Jermenje porezati in živali rešiti mi je bila prva skrb. Dve sta poginili, pa tudi več panjev je bilo končanih. Sam sem moral spraviti tovore v red in plačati muli, kajti tamošnji mohamedanci bi mi ne bili prizanesli. Zdaj še le sem si trebil žela iz glave in rok; njih število ni bilo majhno. Malo ur kasneje je šla karavana naprej, kot bi se ne bilo nič pripetilo.

Človek doživi marsikaj. Pozneje sem čebelaril na Laškem, na Grškem, na Parskem in končno sem prišel na Kranjsko. Kranjska čebela je povsodi na dobrem glasu, zlasti na Nemškem. Naselil sem se bil najprej v Ljubljani, potem še le sem prišel semkaj. Preveč posla mi dajo čebele, da bi se povsod priučil jezika, kjer bivam 2 do 3 leta. Živim zase, in to me je spravilo že večkrat v težavne, pa tudi smešne položaje. Moral sem se zagovarjati že kot vohun, kot ponarejalec denarja itd. in pri Vas se moram zagovarjati zaradi ropa, ki ste ga povzročili sami s tem, da ste čebelarom pokladali ob belem dnevu. Čebela je ustvarjena, da nabira med; nabira pa ga tam, kjer ga najde. Zapovedij in postav, kakor jih imamo ljudje, ji stvarnik ni dal. Ko so Vaše čebele dobile jed, so zašumele od veselja tudi pred panjem in to je privabilo druge, morebiti res moje. Pazite torej, da ne boste kladli po dnevu. Ako se Vam pa le pripeti, da boste imeli rop, tedaj naredite, kakor ste videli mene. Sicer pa moram reči, da je način Vašega čebelarjenja in bližina Vaših panjev med seboj posebno pripravna, da nastane rop in se razširi po celem ulnjaku. Kranjci si domišljate, da je način Vašega čebelarjenja vzgleden. Ni-

kakor! Vaše čebelarjenje je zastarelo za sto let. Mislite si, kako se je vender človek seznanil s čebelo! Stučajno je naletel na divje čebele v votlem deblu ter je okusil njih med, morebiti tudi spoznal korist voska. Daleč proč je morebiti naletel na druge, tretje itd. Ker je hotel imeti te koristne živali bliže svojega doma, je odžagal votle dele, ter jih znosil skupaj. Tako votlo drevo je bil prvotni panj. V sili si je morebiti naredil panj iz desek. Tudi ta mu je ugajal. Nedvomno so stali prvotni panji po konci. To sklepamo iz tega, ker je po svetu še večina pokončnih panjev, in reči moram, da so v obče boljši, čeravno imajo tudi ležeči svoje prednosti, namreč to, da raje rojijo.

Mogoče je, da je človek posekal drevo, v katerem so bile divje čebele, zaradi teže pa ga ni mogel prenesti z mesta. Mogoče, da so zahtevale druge okolščine, da so panji ležali, čebele so ostale v njih ali pa so se celo same naselile v ležeče panje. Mislite si torej več ležečih panjev, drugega poleg drugega ali drugega na drugem, zlasti ako so zbiti iz slabih desek, tedaj jim je potrebna streha, za streho pa podpora, pa imate kranjski čebelnjak. Dalje niste prišli.

Vabim Vas, pridite k meni in oglejte si moje panje, pa boste videli marsikaj novega. Prepričan sem, da boste zavrgli svoje škatlje in prišli umno čebelariti.

Vesel tega povabila sem spremil moža na dom, hoteč takoj postaviti se za čast našega čebelarstva in našega domačega panja. Pustil sem svoje čebele tem lože, ker je bil rop popolnoma ponehal, še predno je čudni Amerikanec končal svoje pripovedovanje.

(Konec prihodnjič.)

Zakonska določila o prometu s trtami.

Gledé prometa s trtami je treba razločevati med prometom z vnanjimi deželami in med prometom v inozemstvu.

Promet s trtami in drugimi rečmi, ki prihajajo iz vinogradov in se tičejo vinarstva, med državo avstro-ogersko na eni strani in z vnanjimi deželami na drugi strani, je večinoma vrejen v takozvani bernski pogodbi, ki se je sklenila 3. dne novembra 1881. l. (drž. zak. št. 105. ex 1882). Ti mednarodni pogodbi so dosedaj pristopile naslednje države: Avstro-Ogerska, Nemčija, Francija, Portugalska, Švica, Belgija, Luksemburg, Nizozemska, Srbija, Italija, Španija in Rumunija. Za promet med temi deželami, in sicer bodisi za uvažanje kakor tudi za izvažanje, veljajo naslednje določbe. Naredba, ki se je izdala v namen izvršitve bernske pogodbe s 3. dne novembra 1881. l., je s 15. dne julija 1882. l., št. 107. drž. zak.

Po ti naredbi se izruvane trte, rožje, trtno listje, mešanec, (kompost), rabljeni koli, žive trtne uši in njihova jajca, slednjič vsakovrstne pošiljatve, ako so jim pridejani trtni listi ali pa trtni les, ne smejo uvažati v Avstro-Ogersko, in ravno tako tudi ne izvažati iz Avstro-Ogerske v države, ki so podpisale to pogodbo.

Po 6. členu bernske pogodbe s 3. dne novembra 1881. l. se smejo trte, ključi, korenjaki (bilfe) in trtni les uvažavati v kako državo, ki je pristopila zgoraj omenjeni pogodbi, le z izrecnim dovoljenjem in pod nadzorstvom vlade, in sicer se morajo prej dobro razkužiti; pošiljati pa se smejo samo preko takih carinskih uradov, ki so že naprej v to določeni. Ako torej kdo hoče dobiti trte iz vnanjih dežel, mora prej dobiti dovoljenje poljedelskega ministerstva. Trte se smejo potem poslati samo preko

carinskih uradov, določenih že naprej v ta namen, in še le potem, ko je oblastnija v to privolila. To pa se zgodi še le tedaj, kadar so se izpolnili vsi pogoji, ktere predpisuje bernska pogodba gledé zavitkov in razkuženja.

Uvažanje je dovoljeno samo preko naslednjih carinskih uradov:

a) za dežele, zastopane v državnem zboru:

Carinski uradi Oswiecim, Jägerndorf (postaja), Ziegenhals, Oderberg (postaja), Reichenberg, Zittau, Warnsdorf, Bodenbach-Tetschen, Heb (Eger), Passau, Simbach, Salzburg (Solnograd), Kufstein, Bregenz, Ala, Pontafel (železn. postaja), Gorica, Kormin, Strassoldo, Koper, Poreč, Rovinj, — dalje (za uvažanje po morju v tržaško prosto pristanišče) poglavarstvo za pristanišče in morsko zdravstvo v Trstu — slednjič carinski uradi v Zadru, Spljetu, Dubrovniku, Hallstadt in Szczakowa, Liebau, Buchs, Lindau, Riva, Sv. Margareta, Suczawa-Itzkany, Opava in Pinswangl na Tirolskem.

b) za ogerske dežele:

Carinski uradi Tölgy, Felső-Tömös, Vörös Torony, Predeal, Vulkán-Sozmezö, Orsova, Baziás, Pančova, Zimony, Rača, Senj, poglavarstvo za pristanišče in pomorsko zdravstvo na Reki.

Ako se najde pri kaki pošiljlatvi, n. pr. pri kakem avstro-ogerskem carinskem uradu, trtna uš sama ali pa sumna znamenja trtne uši, tedaj se morajo stvari takoj na mestu z zavitki vred sežgati.

Druge rastline razven trt, grmovje in druge rastline iz drevesnic, vrtov ali cvetičnjakov, se morejo uvažati ali izvažati le pod določenimi pogoji. Da se dopusté v promet, morajo biti skrbno zavite, pa vendar tako, da se lahko preiščejo, ali je s pošiljlatvijo združena kaka nevarnost; pošiljatelj mora pridejati pismo izjavo, v kateri potrjuje, da cela vsebina pošiljatve prihaja n. pr. iz njegove drevesnice ali iz njegovega vrta i. t. d.; dalje mora biti natanjko naveden kraj, kamer je pošiljatev namenjena, in naslov tistega, ki jo dobi, ter potrdilo, da ni notri trt, in ali se v zavitku nahajajo rastline s kepami zemlje, in slednjič podpis pošiljatelja.

Razven te izjave pošiljatelja mora oblastnija (pri pošiljlatvah iz Avstrije v vnanje dežele je v to poklicano okrajno glavarstvo, iz katerega okraja prihaja pošiljatev) dodati potrdilo, v katerem se potrjuje, da pošiljatev prihaja iz zemljišča, na katerem ni nobene trte; dalje, da je to zemljišče oddaljeno od vsakere trte najmanj 20 metrov, ali da so korenine trte, ki leži bliže nego 20 metrov, ločene od zemljišča vsled zavire, ki se je uradno spoznala kot zadostna, n. pr. zid, globok jarek. Dalje mora biti uradno potrjeno, da na dotičnem zemljišču niso kje zložene trte, in, če so bile kdaj na dotičnem zemljišču okužene trte, da so se izkopalé, da se je zemljišče po večkrat razkužilo in da so uradne preiskave, ki so se nadaljevale skozi 3 leta, dognale, da se je trtna uš na tem zemljišču popolnoma uničila.

To potrdilo oblastnije ni potrebno, ako gre za pošiljlatve rastlin iz takega zavoda, v katerem se delajo redne preiskave na primeren način, ktere (preiskave) so se uradno izrekle kot zadostne. Taki zavodi se razkažejo v posebnem zaznamku, in ako se nahaja kak zavod v tem zaznamku, potem se pošiljatev lahko vrši brez uradnega potrdila; treba je le zgorej navedenega potrdila pošiljateljevega. *)

Potrdila pošiljatelja in oblastnij so prosta koleka.

*) Ta olajšava se je dovolila v dodatni izjavi k bernski pogodbi 15. dne aprila 1889 l., št. 16. drž. zak. ex 1890.

Namizno grozdje se sme zavijati samo v dobro zavarovane skrinje, škatlje in koše, ki se pa vendar lahko dajo preiskati.

Grozdje, ki je namenjeno, da se zmasti, se sme spravljati v promet le tedaj, ako je dobro stisnjeno v dobro zaprtih sodih, ki držijo najmanj 5 hektolitrov, in je tako očišćeno, da ni v njem nobenega dela zemlje ali pa trte.

Tropine se smejo razpošiljati samo v dobro zaprtih skrinjah ali kadah.

Odrežane cvetice, semena (in tudi rastlinske čebule), peške, vino, vsakovrstno sadje (izvzemši grozdje) in zelenjava se smejo brezpogojno prevažati ven in notri preko vsakerega navedenih carinskih uradov.

Vsled ministerske naredbe s 16. dne marcija 1880. l., št. 29. drž. zak., se ne smejo uvažati iz dežel ogerske krone v dežele, zastopane v državnem zboru, dokler se kaj drugega ne ukrene: bilfe, rezanice, trtni les, trtno listje (tudi ne kot zavitek) in sploh vsi trtni deli, bodisi sveži (frišni) ali suhi. Seveda je tudi brezpogojno prepovedano uvažanje živih ušij, tudi če bi se to zgodilo v znanstvene namene in če bi bile še tako dobro zavite in zavarovane.

Uvažanje namiznega grozdja in grozdnih pešek je dovoljeno.

Prestopki teh določeb se kaznujejo z globami do 300 gld. a. v.

Poljedelsko ministerstvo pa navadno dopušča na posebno prošnjo uvažanje trt iz Ogerskega v okužene kraje Avstrije, ako proti temu ni posebnih pomislekov.

Vsled naredbe poljedelskega ministerstva s 1. dne marcija 1890. l., št. 34. drž. zak., je omejen promet s trtami v inozemstvu toliko, kolikor predpisuje zakon s 3. dne aprila 1875. l., št. 61. drž. zak. namreč:

Ako se je v kaki občini uradno dokazala trtna uš, mora občinski predstojnik ali okrajno glavarstvo izdati prepoved izvažanja trt, rastlin, rastlinskih delov in drugih stvari, ki so znane kot nositelji mrčesa. Iz tega sledi, da se iz občine, ki se je izreкла kot okužena, sploh ne smejo izvažati ni rezanice, ni bilfe, ni koli, ni gnoj i. t. d. v kako drugo občino, in sicer vse enako, ali so stvari okužene ali ne.

Posledica te določbe je bila ta, da se v Avstriji niso mogle razviti trtnice, in gotovo je ta določba kriva, da se še v najnovšem času čuti veliko pomanjkanje kolčij in korenjakov.

Ako se iz kake občine ne smejo izvažati trte, naravno v taki občini tudi ne more nastati trtnica. Ker ta prepoved velja za vse okužene občine in preti tudi neokuženim, ako se v njih pokaže trtna uš, tedaj je jasno, da je bilo mogoče dobiti kolčij, korenjakov, itd. za obnovenje vinogradov edino le iz vnanjih dežel in iz državnih, občinskih in društvenih trtnic.

Ker je vedno bolj primanjkovalo kolčij in so se o tem pritoževali, dovolil je zakon s 15. dne junija 1890. l., št. 142. drž. zak., poljedelskemu ministru, da sme delati izjeme gledé prepovedi izvažanja.

Ta zakon ni imel pričakovanega uspeha. Zaradi tega, ker sme oblastnija dovoliti izvažanje trt iz občine, v kateri se nahaja trtnica ali pa se je napravil večji vinograd za kolči, ki se prodajajo, se je le malokteri podjetnik hotel odločiti za večje nasade, za ktere je treba, kakor znano, precejšnjih denarnih sredstev. Dovoljenje, ktero da oblastnija, lahko zopet kadarkoli prekliče. Radi te nevarnosti ni nikdo hotel napraviti velikih trtnic.

Poljedelsko ministerstvo je naredilo vsled nujnega pozivanja v vinorejskem odseku državnega zbora in vsled

resolucijskega sklepa državnega zbora korak dalje ter je izdalo naredbo s 6. dne junija 1893. l., št. 100. drž. zak. S to naredbo se daje okrajnim glavarstvom pravica, da smejo prepoved izvažanja, ki se je izdala za kako okuženo občino, preklicati za izvažanje trt iz tiste občine v kako drugo občino istega političkega okraja, to se pravi, okrajno glavarstvo je opravičeno dovoliti prostost prometa s trtami v svojem političkem okraju.

Ako naj se prevažajo trte iz kake okužene občine v okraju v kako občino, ki leži v okraju kakega drugega glavarstva, tedaj sme dovoliti izvažanje samo namestništvo (deželna vlada). Taka dovoljenja pa smejo dati glavarstva in namestništva le za izvažanje iz okužene občine v drugo okuženo občino; izvažanje trt i. t. d. iz okužene občine v neokuženo pa se ne sme nikdar dovoliti.

Te izjeme smejo dovoljevati političke oblasti samo za posamezne slučaje, torej le za določeno pošiljatev, in to dovoljenje velja samo za bilfe in rezanice.

Taki posamezni preklici prepovedi izvažanja za določene pošiljateve so pač nekaj pomagali, ali radi te olajšave se vendar ne ustanove veliki vinogradi za rezanice in trtnice.

Ministerska naredba s 6. dne junija 1893. leta, št. 100. drž. zak., pa tudi dovoljuje, da se posameznim osebam na določen ali nedoločen čas daje pravica, da smejo iz ene občine v drugo (okuženo) občino uvažati rezanice in bilfe, dokler se jim dovoljenje ne preklicuje v slučaju zlorabe. Ako torej oblastnija posamezne osebe smatra za dovolj vredne zaupanja ter je prepričana, da ne bodo zlorabile dovoljenja in da bodo ravnale z vso previdnostjo, da se trtna uš ne zanese dalje, jim sme dovoliti, da smejo pošiljati iz okužene občine v okuženo občino rezanice ali bilfe, kole, gnoj, itd.

Ako se je komu dalo tako dovoljenje za izvažanje, tedaj se mu je naložilo, da naj ravna z vso previdnostjo, ki je potrebna pri izvažanju in razpošiljanju, da se ne zanese dalje trtna uš. To se naznani občinskemu predstojništvu občine, v kateri obstoji prepoved izvažanja.

Naredba poljedelskega ministerstva s 6. dne junija 1893. l. je dovolila še naslednje olajšave.

Ako kdaj meji več okuženih občin neposredno druga na drugo, ali pa če ležijo med dvema okuženima občinama samo take občine, v katerih se ne prideluje vino, sme dovoliti prosti promet s trtami med tema okuženima občinama deželna politička oblast (namestništvo ali deželna vlada); to se pravi, deželna politička oblast sme več občin, ki mejijo druga na drugo, izreči za eno samo okuženo ozemlje, v katerem je promet s trtami prost.

Ako naj se pošljejo iz okužene občine bilfe ali rezanice v neokuženo občino, se sme to zgoditi samo s privolenjem poljedelskega ministerstva.

Sploh se lahko reče glede prometa s trtami v državi:

Promet je najprej omejen vsled prepovedi izvažanja, ki se izdajo v občinah, potem, ko se je v njih dokazala trtna uš.

V mejah istega političkega okraja sme okrajno glavarstvo dovoliti v posameznih slučajih promet s trtami med okuženimi občinami; izjemno se sme dati tako dovoljenje posameznikom, dokler se ne preklicuje.

Okužene sosedne občine ali take okužene občine, med katerimi leže samo take občine, ki ne pridelujejo vina, sme izreči deželna politična oblast za eno samo okuženo ozemlje s prostim trtnim prometom.

Oskrbovanje občinskih potov.

(Odgovor na mnoga vprašanja.)

Zadnji čas nam dohaja mnogo vprašanj o oskrbovanju občinskih potov. Vsak vprašalec se ob enem pritožuje o slabem stanu teh potov. Da se je občinstvo pričelo brigati za to zadevo, je prav veselo znamenje, kajti dobra pota, naj bodo državna, deželna, okrajna ali občinska, so za napredek ravno tako potrebna, kakor umno kmetovanje. Če se pomisli, koliko časa se izgubi na slabih potih, koliko trpi na njih živina in orodje, potem pač mora vsak umen gospodar težiti po dobrih potih in bo celo sam skrbel, da bodo njegova zasebna poljska pota v najboljšem stanu. Da nam ne bo treba odgovarjati na vsako vprašanje posebej o ti zadevi, ukrenili smo objaviti vsa zakonska določila, ki se tičejo vzdrževanja občinskih potov.

Uže § 28. občinskega reda, ki našteva, kaj spada v področje občine, pravi v tretji točki, da mora občina skrbeti, da se ohranijo in strde občinske ceste, pota, prostori in mostovi ter da se brez nevarnosti in težave hodi in vozi po cestah in vodah in da se polja varujejo škode.

Podrobna določila o oskrbovanju občinskih potov na Kranjskem ima pa zakon z 28. dne julija 1889. l. o napravljanju in vzdrževanju javnih neerarskih cest in potij, iz katerega navajamo tu merodajne paragrafe.

§ 4. Občinske ceste in občinske poti so tiste javne, v nobeno drugo vrsto cest spadajoče ceste in poti, ki posredujejo javni promet znotraj občine ali s sosednimi občinami ali važnimi cestami.

§ 7. Z mostovi in drugimi cestnimi stavbami je navadno ravnati kakor z deli tiste ceste, na kateri se nahajajo.

Izjemno se pa smejo z ozirom na svojo važnost in dragost šteti za samostalne stavbe ter dejati glede napravljanja in vzdrževanja v kako drugo, višjo vrsto, nego v katero spada dotična cesta.

Z brvmi kot deli javne peš-poti (steze) je ravnati, kakor z mostovi.

§ 18. Vsaka občina je navadno dolžna skrbeti za to, da se pravilno delajo in vzdržujejo občinske ceste in občinske poti, mostovi in brvi v njenem ozemlju.

V kolikor pa obstajajo glede vzdrževanja posameznih občinskih cest in občinskih potij, potem mostov in brvij posebni skladi, ostanejo še nadalje. Ako se pa predručajijo okoliščine, smejo se ti skladi premeniti.

§ 19. Ako dela kaka občinska cesta ali občinska pot mejo med dvema občinama, delati in vzdrževati jima je to cesto ali pot navadno skupno in po enakih delih; ako pa tako cesto ali pot rabi posebno ena občina, trpeti morata potem udeleženi občini dotične troške po razmeri, to je v deležu, ki se zračuni in določi z ozirom na njeno uporabo.

Isto velja tudi glede naprave in vzdrževanja mostov in brvij, držočih čez vode in jarke, ki delajo mejo.

§ 20. Dolžnosti, ktere se glede popolnega ali delnega vzdrževanja posameznih cestnih kosov in mostov opirajo na posebne pravne naslove, obstajajo veljavne za vsako vrsto cest.

§ 21. Od posameznih občinskih oddelkov in od posameznih posestnikov, od obrtnih, rudarskih in trgovinskih podjetij in drugih posamnih (fizičnih) in jurističnih oseb, ki ceste ktere koli vrste, poti, mostove in brvi, na katerih ni nobene mitnice, rabijo navadno v večji meri, se smejo po razmeri porabe zahtevati doneski za njih vzdrževanje.

Donesek se določi po dogovoru, in če pri okrajnih ali občinskih cestah in občinskih potih ne pride do tega, določiti mora deželni odbor visokost doneska po razmeri večje porabe.

Ako se pri deželnih cestah ne doseže tak dogovor, razsodi o visokosti doneska deželna vlada, zaslišavši prej deželni odbor.

Pri strankah, ki donašajo za vzdrževanje dotične ceste že vsled obstoječega sklada, ozirati se je na te doneske pri določitvi izrednega cestnega doneska.

Zelenjad in prilivanje.

Vsaka zelenjad, ki smo jo morali presaditi, raste različno, kakor ji takoj potem pridno ali malomarno prilivamo.

Če solato, peso ali rajska jabolka ali kaj drugega presajamo s sadilnim kolom, paziti nam je na neke malenkosti, če hočemo dobiti lepega blaga, kakeršno vzgajajo naši vrtnarji. Kakor piše časopis „Auf dem Lande“ je treba pri presajanju gledati na naslednje reči:

1.) V gnojni gredi ali v rastlinjaku ne sej pregosto, ker sicer vzrastejo, zlasti če je rastlinjak malo gorak, medle rastline, ker se tišče druga druge in zaradi tega spodnji deli izgube zeleno barvo in se preveč omeče. Ravno to se zgodi, če so rastline predolgo pod steklom in oken dovolj ne odpiramo ter se vsled tega rastline dosti ne utrdijo.

2.) Sadilni kol moraš tako rabiti, da korenine sadik navpik pridejo v zemljo, in potem jih s kolom od strani zaspi s prstjo. Rastline pa ne morejo navpično priti v zemljo, če je zemlja presuha ali pa prerahla, ker se luknja takoj na pol zaspe, kadar izruješ kol. Zategadelj je dobro, ob veliki suši tri ure pred sajenjem politi grede. Luknje se potem ne zasipljejo, in človek sadi hitreje.

3.) Kadar sadiš, pazi, da bodo vsi presledki med rastlinami v eni vrsti in pa med vrstami enoliki, zatorej naj bodo grede, kjer je le mogoče, pravokotne. Kdor tega ne pogodi z očmi, naj pa na sadilni deski, na kateri mora stati in ki mora biti ravno toliko široka, kolikor so povprečne vrste oddaljene druga od druge, zaznamuje s črtami ali zarezi, koliko naj bodo rastline vsake sebi. Pazi, da predevaje desko ostaneš v isti meri. Našim vrtnarjem je veliko do tega, da so vsi presledki okrog rastline enaki, da so vrste enako oddaljene na dolgost in na širokost; sadilna deska mora torej biti tako široka, kolikor je treba saditi rastline drugo od druge.

4.) Rastlin ni smeti presajati globoče, nego so stale poprej. Rastlina se seveda lahko za centimeter više zasuje, ker se zemlja posede. Pregloboko posajene rastline rade gnijó ali pa zastajajo v rasti. Motijo se oni, ki mislijo, da globoko vsajene rastline bolje rastejo.

5.) Ob vsaki presajeni sadiki pusti jamico. Ta jamica je jako važna, da se v njej nabira voda, ko rastlinam s škropilnico prilivaš. Da se bode vsaka rastlina prišla, ne sadi ob solnčni vročini, ampak zjutraj zgodaj ali pa še bolje zvečer. Ko posadiš tri ali štiri vrste, vlij brez škropilnice vode v vsako jamico, pa ne čakaj, da posadiš vso gredo. Kadar gredo posadiš, polij s škropilnico vso gredo tako močno, kakor bi poprej rastlinam ne bil pomagal. Vode se mora na novo nabirati po jamicah za nekaj časa. Greda potem ostane drugi dan vlažna; bodi si solnce še tako vroče, rastline stojé po konci in ne venejo. Kdor se pri sajenju boji za vodo, bode čez nekaj dni videl, da se mnogo rastlin ni prijelo.

Kadar so se rastline dobro prijele, lahko malo ponehaš z zalivanjem, ali če hočeš, da bode zelenjad hitro rastla, moraš jej ob najgorkejših dnevih tako močno prilivati, da prst dopoldne ostane vlažna. Pozno posajena zelenjad, če jo pridno zalivaš, prej toliko doraste, da je užitna, kakor zgodaj sajena, če je ne zalivaš.

Prilivaj in rahlaj po leti, in zelenjad ti bode čuda lepo uspevala.

Razne reči.

— **Kako se poskusi krompir.** Da se poskusi krompir, če je dober, je treba enega prerezati in oba dela drgniti drugega ob drugega. Če je krompir dober in močnat, se oba dela sprimeta in na robih in na površju se pokažejo lahke pene. Vode ne sme priteči tudi ob stiskanju nobena kapljica. Če se to zgodi, je krompir voden, in ko se skuha, ima slab okus. Barve mora biti krompir notri ali bele ali pa rumenkaste. Sicer pravijo, da se krompir, ki je popolnoma rumene barve, slabo skuha; vendar so tudi vrste rumenega krompirja, ki so zelo dobre.

— **Ali so jajca sveža ali ne.** spoznamo, ako jih preiščemo s pomočjo svitlobe. Sveža jajca so proti sredi najbolj čista, starejša pa proti tanjšemu koncu. Tu se tudi opažajo bolj ali manj temne pike; čim starše je jajce, tem več je pik in tem večje so. Pokvarjena jajca niso presevalna. Ako jajce dolgo časa mirno leži, usede se rumenjak na dno in se prime lupine. To se preizkusi, ako se jajce stresa. Ako jajce večkrat obrnemo, ostane rumenjak na sredi tudi v starih jajcih.

— **Snažnost pri molži.** Pri molži je zelo treba paziti na snago. Kar se zamudi tu, se pozneje ne da več popraviti. Pomniti je torej treba: 1.) Oseba, ki molze, si mora pred vsako molžo skrbno umiti roke, lase pa urediti, da ne pade kateri v mleko. 2.) Vime je pred vsako molžo treba omiti in osušiti. 3.) Mlečna posoda mora biti čista, kakor bi bila zlikana, in ne sme imeti nikakega neprijetnega duha; dobro jo je torej treba pomiti vsak dan. Posoda iz pločevine se lože ohrani snažna in brez duha kakor lesena posoda. 4.) Mlečno cedilo je treba po vsaki rabi takoj dobro omiti in se ne sme prej zopet rabiti, dokler ni popolnoma suho.

— **Kako se spozna, da zemlji ne dostaja kalija, apna, dušika in fosforove kisline.** Ako je kaka rastlina temne ali sveže zelene barve, dokler raste, pa vendar le da malo ali nepopolnega zrnja, pač pa mnogo slame, tedaj je v zemlji premalo fosforove kisline. V zemlji, ki ima malo kalija v sebi, slabo uspeva korenjstvo, sočivje in detelja; zato je treba gnojiti s pepelom ali s kakim drugim kalijevim gnojilom. Ako rastline nič kaj nočejo rasti in rumené, je to znak, da zemlji ne dostaja dušika. Čilski soliter, potresen ob vlažnem vremenu, ali gnojnice odpomore tej neprimiliki. Ako kislica in njene razvrsti, preslica i dr. dobro rastejo, tedaj zemlja zahteva krepkega gnojenja z apnom.

— **O vzreji praseta.** Naši kmetovalci navadno pusté, da praseta vzrastejo poleg svinje, in se sploh malo brigajo za živali. To pa ni prav. Ko bi se naši kmetovalci potrudili, da bi pujske ločili in po pet glav skupaj dajali v posamezne oddelke, videli bi, da se živali razvijajo mnogo bolje in hitreje. Tudi je za pujske potreben svinjak, ki jih varuje prehlajenja; imeti mora torej pred vsem dobra, trdno zložena tla, ker sicer ob prepihu od spodaj mlade živali lahko dobijo krč v noge.

— **Snaženje belih konj.** Da odstraniš rumene lise, kakeršne belci dobe od gnoja, zdrobi lesno oglje kolikor mogoče drobno ter je umesi z vodo, da bo tako kakor kaša. S to kašo dobro obdrgni rumene lise in jih potem pusti, da se posušé. Potem pa ta mesta dobro obdrgni s slamo in očisti s ščetjo; lis ne bo več in dlaka bo lepo bela.

— **Krmljenje z bučami.** Buče rabijo zlasti na Spodnjem Ogorskem splošno za krmo. Buče se zrežejo v primerne kose in se pokladajo živini. Pravijo, da imajo krave, ki jedo buče, jako dobro mleko. S pačetka živini buče ne diše, a v dveh ali treh dneh se jih privadi in jih potem posebno rada je. V nekem ondodnem kraju krmlijo z bučami celo konje. Kmetje kar na tla pomečejo buče, da se zdrobe, in skromni konjčki jih s slastjo pojedjo. Kakor znano, krmlijo pri nas z bučami navadno le prasiče.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 69. Letos nam delajo po vinogradih neki škodljivci silno škodo s tem, da razjedajo ozelenelo popje, kakor vidite na doposlani Vam rozgi. So vinogradi, v katerih na celem aru ni najti zdravega očesa. Skušal sem zalotiti škodljivca, pa se mi ni posrečilo, zato Vas vprašam, **kteri škodljivec razjeda trtām brstje?** (M. L. v St. A.)

Odgovor: Po Vašem opisu in po poslani rozgi soditi je škodljivec "trsní rilčkar" (otiorhynchus sulcatus). Hroščec je kakih 9 do 10 cm dolg ter se nahaja na trti le prav zgodaj zjutraj ali zvečer. Profesor Erjavec piše o njem tako le: Ko spomladi začne trs odganjati, pohajajo po njem raznovrstni rilčkarji in si dadó opraviti okoli mladih brstov, ktere več ali manj obgrizejo ali celo do konca uničijo. V raznih krajih so tudi razni rilčkarji, ki se ukvarjajo s tem malepridnim delom, a vsi so si močno podobni, ne samo po vnanjosti, temveč tudi po škodljivosti. Zato jih tudi tukaj ne mislimo podrobno naštevati in opisovati. Najškodljivější rilčkar, ki ga tukaj opišemo, je brazdasti rilčkar. Izbrali smo ga, ker je najškodljivější; kajti ne objeda samo mladik, kakor drugi, marveč zajeda trto tudi na koreninah. Ko je namreč nekaj časa rogovilil po trti, se zaplodi in samica gre potem v zemljo, kjer odloži svoja jajca raznim rastlinam in tudi vinski trti na korenine. Izvalivše se ličinke so breznoge in obrastene z rusimi, vkrivljenimi kocinami. Po več njih sedi na korenini in ji obgrizuje mehke in nežne žilice, vsled česar začne trs hirati in veneti. Ličinke prezimijo, žró spomladi še nekaj časa, potem se zabubijo in v štirinajstih dneh prileze rilčkar iz zemlje. Brazdasti rilčkar je črn in nagiblje malce na rjavo, a na pokrovkah je popraskan s sivorumenkastimi luskicami. Pokrovke so globoko brazdaste in posute z zrni. Tudi ovratnik, ki je tako dolg kakor širok, je gosto zrnat. Stegna imajo pred koncem kratek zobec. Rilčkarje je treba pridno obirati s trsov; posebno uspešno je to delo zvečer. Bolehvim trtām je treba korenine pregledati in odstraniti in pokenčati ličinke, ako bi se ondi našle.

Vprašanje 70. Imam dva mlada psa, ktera imata polno bolh in ušij, katerih ne morem na noben način pregnati. **Kako naj odpravim ta mrčes psom?** (J. U. v L.)

Odgovor: Bolh ima več ali manj vsak pes, a če jih ima veliko, je glavni vzrok nezadostna snaga. Ušivost je pa sploh nasledek nesnage. Tudi pse, zlasti kosmate, je treba snažiti in pridno čediti njih ležišča. Uši in tudi bolhe boste pa najbolje pregnali, če pse perete z lizolovo vodo. Lizol dobite v vsaki lekarni ter ga primešajte po 5 gramov na vsak liter vode.

Vprašanje 71. Naša vas je to zimo pogorela ter smo pripravili za novo grajenje vse potrebno gradivo. V našem okolišu je pa le en tesar, ki ima patent, a ne spada v našo občino, in ta zabranjuje domačinom tesariti, ker niso izučeni tesarji in nimajo patenta. Ali ima ta tesar pravico domačim tesarjem delo ustavljanje? (J. T. v H.)

Odgovor: Po obrtnem redu sme kako obrt le tisti zvrševati, ki dobi v to svrhu dovoljenje in ki plačuje obrtarino. Če Vaši domači tesarji nimajo dovoljenja in seveda tudi ne

plačujejo obrtarine, tedaj ne smejo tesariti za denar, t. j. ne smejo zvrševati te obrti. Navedeni tesar pa nima nobene pravice delo ustavljanje, on sme le pri okrajnem glavarstvu neopravičeno zvrševanje obrti ovaditi, na kar glavarstvo stori potrebne korake, t. j. ono zabrani nadaljno izvrševanje obrti ter dotičnika kaznuje.

Vprašanje 72. Pri nas moramo sedaj voliti gozdni odsek, t. j. 3 može, kteri naj oskrbujejo gozd, ki je skupna lastnina dveh sosesk. Po katerem redu naj se voli ta gozdni odsek in kdo ima pravico voliti, oziroma biti izvoljen? (J. T. v H.)

Odgovor: Glede uprave premoženja posameznih sosesk ali vasi veljajo zakonske naredbe II. oddelka občinskega reda, ktereга 2. točka določa, kako je treba voliti odsek treh mož. Volitev se mora namreč vršiti ravno tako, kakor določajo §§ 9., 10., 11. in 17. občinskega volilnega reda, le s tem razločkom, da volilci volijo vsi skupaj in se ne razdele v razrede. Vse podrobnosti posnamete iz občinskega reda in občinskega volitvenega reda.

Vprašanje 73. Imam 1/4 ure od doma oddaljen sadovnjak, iz ktereга mi ljudje pokradejo vse zrelo sadje, zlasti mi delajo veliko škodo otroci, ki vrhu tega še drevje polomijo. Ali se kraja sadja tudi kaznuje? (Fr. B. v Š.)

Odgovor: Seveda je taka kraja ravno tako kazniva, kakor kaka druga. Če koga dobite, ki Vam krađe sadje, natanite ga sodišču, in če so to nedoletni otroci, naredite ravno tako. Sodišče otrok sicer ne bo moglo kaznovati, toda poučilo bo stariše, kako je treba paziti na otroke, in jih bo obsodilo v povrnitev škode. Če bo vsak sadjar dosledno tako postopal, bodo ljudje krajo sadja kmalu opustili.

Vprašanje 74. Kupil sem nekaj več let starega vina, ki je postalo zelo kislo in vrhu tega na zraku nekoliko sčrni, četudi je drugače čisto. Ali se da temu vinu še kaj pomagati? (J. K. v M.)

Odgovor: Če je vino le toliko kislo (cikasto), da je še pitno, porabite je precej, drugače pa je bolje, vsako zdravljenje opustiti in vino pustiti za kis.

Vprašanje 75. Pošljem Vam mladike breskev in marelic, napadene od neke bolezni, ktera me bo prisilila opustiti saditev tega drevja, ako ni ozdravljivo. Kaka je ta bolezen in kako se zdravi? (J. S. v Z.)

Odgovor: Poslane mladike niso napadene od nikake bolezni, pač pa so ozeble. Če pri Vas podnebje ni ugodno za breskve in marelice, morete jih le tedaj ohraniti, če jih čez zimo dobro zavarujete s slamo ali s čim enakim ter jih na debelo pokrijete takrat, kadar pade sneg. Če potem sneg dolgo leži, je to jako dobro, ker zabranjuje segretje zemlje, vsled česar drevje dolgo v pomlad ostane spéče.

Vprašanje 76. Ali sme stranka zahtevati razdelitev občinskih potov za nasipanje? Pri nas so namreč občinska pota silno slaba, ker se nihče ne briga zanja in jih po 10 in tudi več let nihče ne nasipa. (J. S. v Z.)

Odgovor: V zadnjem času dobivamo silno veliko vprašanj o vzdrževanju občinskih potov, zato odgovarjamo na Vaše vprašanje in na vsa druga, tičoča se te reči, s posebnim spisom v pričujoči številki „Kmetovalca“.

Vprašanje 77. Ali je žveplen cvet za žveplanje trt ravno tako dober, kakor moka iz zmletega žvepla? Ali ima družba žvepleno moko in mehove v zalogi? (J. K. v A.)

Odgovor: Žveplen cvet je tudi dober za žveplanje, toda njega uspeh ne doseže uspeha žveplene moke, ki je tudi dokaj cenejša od njega. Naša družba nima ne žveplene moke in ne mehov v zalogi.

Vprašanje 78. Bi li bilo dobro od borovih, smrekovih in brinjevih vej igličevje posušiti in v moko zidobiti ter

to moko krmiti. Ali bi imela ta moka kaj redilne vrednosti, če bi se primeševala krmi? (J. S. v P.)

Odgovor: Ne, kajti ta moka bi imela pač redilne snovi v sebi, a tudi mnogo škodljivih, katerih učinek bi bil izdatno večji kakor prvi.

Gospodarske novice.

* **Pomladanski promet** z gospodarskimi potrebščinami je bil to leto pri naši družbi izredno živahen ter je dosegel višino, kakeršne še nikdar prej. Razven razpošiljatve sadnega drevja tisočem udov, se je oddalo deteljnega, lanenega in drugega semena ter semenskega krompirja 1330 strankam. Vrh tega je družba priskrbela c. kr. okrajnemu glavarstvu v Sežani 5 vagonov krompirja, c. kr. okrajnemu glavarstvu v Postojni pa 12 vagonov. Do sklepa te številke je imela družba nad 7000 poslovnih števil, od katerih jih pride samo na mesec marcij 3010.

* **Deteljno seme**, kakor tudi vsa druga semena so družbi popolnoma pošla in ne sprejema nobenih naročil nanja.

* **Modro galico** prosimo gospode načelnike naših podružnic oddajati izključno le družbenim udom, ker je naša, sicer velika zaloga skoraj uže pri kraju.

* **Trtnih škropilnic**, a le za ude, ima družba še nekaj v zalogi ter jih oddaja po 10 gld. eno.

* **Gumijeve vezi** za cepljenje trt oddaja družba kilogram po 10 gold. brez poštne, manjše množine pa pošilja kot vzorce brez vrednosti, deka po 12 kr. s poštino vred.

* **P. n. gg. dopisnike „Kmetovalca“** nujno prosimo, naj svoje spise pošiljajo pisane le na eni strani popirja ter naj puščajo primeren rob za slučajne poprave.

* **Priloga o kmetijskih strojih** tvrdke Ph. Mayfahrt in dr. je priložena današnji številki, na katero opozarjamo častite čitatelje.

Uradne vesti c. kr. kmetijske družbe kranjske.

V a b i l o

k občenemu zboru kmetijske podružnice v Begunjah (Gorenjsko), ki bode v nedeljo, 2. dne maja t. l. popoldne po litanijah po navadnem vzporedju v šoli.

V Begunjah (Gorenjsko), 20. dne aprila 1896.

V. Zavri, načelnik.

V a b i l o

k občenemu zboru kmetijske podružnice v Kovorju 9. dne maja t. l. ob 9. uri zjutraj v šolskem poslopu.

V Z P O R E D :

- 1.) Poročilo načelnikovo.
- 2.) Volitev novega odbora.
- 3.) Razni nasveti.

Načelnštvo kmetijske podružnice v Kovorju,

27. aprila 1897.

Mih. Debelak.

Št. 6234.

R a z g l a s.

Ker je kuga v gobcu in na parkljih v vojvodini Štajerski glasom uradnega naznanila popolnoma ponehala, zatorej deželna

vlada razveljavlja tuuradni razglas s 7. dne januvrija 1897. l., št. 411., ter spet dovoljuje uvažati parkljasto živino iz Štajerske na Kranjsko, nadalje deželna vlada razveljavlja razglas s 16. dne februarja t. l., št. 2965., po katerem je bilo prepovedano uvažati ali goniti prasiče iz štajerskega političnega okraja Brežice na Kranjsko ter njih uvažanje spet dovoljuje, ako se dokaže, da prihajajo iz neokuženih krajev.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 23. dne aprila 1897.

Št. 6235.

R a z g l a s.

Ker je na podstavi zadnjih uradnih naznanil o nalezljivih živinskih boleznih na Primorskem

A. kuga v gobcu in na parkljih razširjena samo še v kraju Kanfanar, okraja Pulj, zatorej se razveljavlja tuuradni razglas s 23. dne marca t. l., št. 4651., ter se spet dovoljuje uvažanje živih prežvekovavcev (goveje živine, ovac in kozá) iz Primorske na Kranjsko sploh.

Nasproti je pa prepovedano uvažati iz Primorske na Kranjsko:

B. zaradi ovčjih kozá ovce iz političnega okraja Pulj in

C. zaradi svinjske kuge prasiče iz političnih okrajev Gorica, Pazin, Pulj, Sežana, Volovsko in Trst na Primorskem.

Prestopki zgoraj navedenih določil, ki stopijo v veljavnost tisti dan, ko se razglase, se kaznujejo po državnem zakonu s 24. dne maja 1882. l., št. 51.

C. kr. deželna vlada za Kranjsko.

V Ljubljani, 20. dne aprila 1897.

Listnica uredništva.

J. T. v H. Kje sme mesar zvrševati svojo obrt in kakšna dokazila naj doprinese, da je v vas prineseno razsekano meso od zdrave govedi, to Vam razjasni pri okrajnem glavarstvu.

F. B. v Š. Človek, ki je nor, ni kazniv za svoja nepostavna dejanja; za škodo pa, ki jo natedi, je odgovoren njegov po zakonu mu postavljen varuh.

J. Sch. v T. Potrebni les v vsaki obliki za izdelovanje okvirov za premične satnike, kakor za vsako drugo porabo, ima na prodaj tvorničar Jak. Žumer v Zgornjih Gorjah pri Bledu.

F. B. v Š. Vam tudi velja odgovor na 76. vprašanje.

J. K. v D. Če je Vaš oče vzlic temu, da še ni star 60 let, vsled svoje pohabljenosti nesposoben za oskrbovanje kmetije, ste po zakonu oproščeni vojaške dolžnosti. Kako Vam je postopati, izveste pri okrajnem glavarstvu, a najvažnejši bo dokaz gori omenjene nesposobnosti Vašega očeta.

J. Š. v B. Kmetijska družba nima čebelnih panjev v zalogi in jih tudi ne more pošiljati na ogled. Obrnite se na tvorničarja gosp. J. Žumra v Gor. Gorjah pri Bledu, ta Vam gotovo pošlje vzorec enega panja s premičnimi satniki.

J. S. v L. Dotični sestavek ima podpis, zato se obrnite zaradi ameriških panjev na pisca samega.

M. P. v P. Rastlina, ktere sušeno listje se rabi za čaj, pri nas ne uspeva in bi bilo za Vaš kraj priporočati jo ravno tako neumno, kakor če bi Vam kdo svetoval mesto jablan saditi pome- račno drevje.

V. S. na S. Žal, da ne moremo ustreči Vaši želji, ter potrditi Vaše mnenje, da rjavi hrošči res le vsako četrto leto pridejo iz zemlje. Nič Vam ne pomaga, stavo ste Vi zgubili, kajti pretvorba rjavega hrošča traja v južnih krajih, kakor na pr. večinoma pri nas na Kranjskem, tri leta, dočim traja v severnih deželah 4 leta. Ker so dotični spisi većinoma posneti po nemških in ker na Nemškem ta doba res traja 4 leta, zato se pri nas širi to napačno mnenje, ktero ste zastopali tudi Vi.

KMETOVALEC.

Ilustrovan gospodarski list.

Uradno glasilo

c. kr. kmetijske družbe vojvodine kranjske.

Urejuje Gustav Pirc, družbeni tajnik.

„Kmetovalec“ izhaja 15. in zadnji dan v mesecu ter stoji 2 gld., za gg. učitelje in ljudske knjižnice pa le 1 gld. na leto. — Udje c. kr. kmetijske družbe kranjske dobivajo list brezplačno.

Inserati (oznanila) se zaračunajo po nastopni ceni: Inserat na celi strani 16 gld., na $\frac{1}{2}$ strani 8 gld., na $\frac{1}{4}$ strani 5 gld. in na $\frac{1}{8}$ strani 3 gld. Pri večjih naročilih velik rabat. Družabnikom izdatno ceneje.

Vsa pisma, naročila in reklamacije je pošiljati c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani, v Salendrovih ulicah štev. 3.

Št. 8.

V Ljubljani, 30. aprila 1897.

Leto XIV.

Tržne cene.

Deželni pridelki:

V Ljubljani, 30. aprila 1897. (Izvirno poročilo.)

Semena: Domača detelja novo blago gld. 40.— kr. do gld. 45.— kr.; nemška detelja (lucerna) gld. 45.— kr. do gld. 55.— kr.; gorenjska repa gld. 30.— kr.; laneno seme, domače ozimno gld. 10.— kr.; konopno seme gld. 10.— kr. do gld. 10.25 kr.; kuminovo seme gld. 26.— kr. do gld. 28.— kr.

Fižol: Rudeči ribniški gld. 5.50 kr.; rudeči Hrvat gl. 5.— kr.; prepeličar (koks) gld. 9.— kr. (Vse cene semen in fižola veljajo za 100 kg čistnega blaga, kakor ga kmetovalci pripeljejo na prodaj i. s. novo blago.)

Suhe češplje: v dimu sušene gld. 15.50 kr. do gld. 16.— kr. brez dima sušene gld. 18.— kr. do gld. 21.— kr.

Orehi domači: gld. 14.— kr. do gld. 15.— kr.

Ježice nove: gld. 3.50 kr. do gld. 4.50 kr. za 100 klgr.

Med: od gld. 29.— kr. do gld. 30.— kr.

Kože: Goveje, težke nad 40 kg po gld. 33.— kr. do gld. 34.— kr.

težke od 30 do 40 kg " " 27.— " " 28.— "

lahke " " 28.— " " 29.— "

Te cene veljajo za 100 kg in sicer za kože izdelane po tukajšnjih običajih z rogovi vred. Bikove kože po 25 kr. klgr.)

Telečje kože: 45 kr. za kg.

Kozličje kože po gld. —.70 kr. do gld. —.80 kr.

Svinjske kože: Čiste, brez napak 30 kr. za kg.

Druge vrste 18 do 20 " " "

Kože lisic po gld. 3.— do 3.50

" kun " " 8.— " 9.— za par.

" dihurjev " " 2.— " 2.50

" vidr " " 9.— " 10.—

Kože zajcev po 10 do 12 gld. za 100 komadov.

Pepelika (potoši) po gld. 16.— 100 kg.

Žito:

V Ljubljani, 28. aprila 1897. Pšenica gld. 8.50 kr., rž gld. 6.50 kr., ječmen gld. 5.50 kr., oves gld. 6.50 kr., ajda gld. 7.20 kr., proso gld. 6.— kr., turšica gld. 4.80 kr., leča gld. 12.— kr., grah gld. 13.— kr., fižol gld. 10.— kr., seno gld. 2.40 kr., slama gld. 2.05 kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

Na Dunaji, 29. aprila 1897. Pšenica gld. 7.80 kr., rž gld. 6.46 kr., ječmen gld. 7.50 kr., oves gld. 5.83 kr., turšica gld. 3.80 kr. (Vse cene veljajo za 100 kilogramov.)

Lepo posestvo

je naprodaj; pogoji so zelo ugodni. Posestvo je v bližini mesta Kamnika; obsega čez 30 oralov dobre in rodovitne zemlje; pohištvo je lepo, na novo sezidano in opeko krito, ravno tako drugo gospodarsko poslopje ktero je s skalami krito. Praven je tudi lep sadni vrt z zelo rodovitnim sadnim drevjem. Pohištvo je zelo prijavno za poletno stanovanje. — Natančnejše pove (51—1)

Alojzij Pirc, dacar v Škofji Loki.

Vezi iz pat. gume za požlahtnjevanje trt
po profesorju Göthe-ju kakor po dr. Kröczer-ju
razpošilja edino prave, nedosegljive kakovosti
c. in kr. dvorna tovarna za gumo in celulojido

Glavna zaloga: **J. N. Schmeidler** Podružnica:
7/2 Stifftgasse 19. na Dunaji. I. Graben 10.

Brzojavni naslov: „Gummischmeidler.“ (12—7)

Semenski krompir

„rožnik“ in „amerikanec“ zgoden, kakor pravi češki in ogerski „onejidovec“, lep češki ječmen in oves in več drugih vrst semen prodaja po nizki ceni

Josip Levč,
trgovec v Ljubljani.

Dalje kupuje vsakovrstne zgodnje rastline kakor: črešminovo lubje, črno čmeriko, lapuhovo cvetje, sladke korenince, jeternik, jelenov jezik, ježice, smerkovo seme itd. itd. po možno visoki ceni. (43—4)

Važno za kmetijstvo!

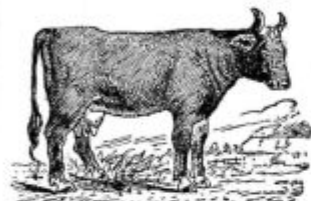
je:

Redilna štupa za kuretino,
edino koristna za kokoši, pu-
rane, race in gosi. Pospešuje
rast mesa in maščobe, kakor
tudi množi valjenje jajec.
1 zavoj z navodilom 25 kr.
5 zavojev samo 1 gld.

Redilna štupa za prasiče.
Najboljše varstveno in dijetetično
redilno sredstvo za prasiče.
1 zavoj z rabilnim navodilom
25 kr., 5 zavojev samo 1 gld.

Redilna štupa za živino,
za konje, rogato živino in
ovce i. t. d.
Skoro vže 40 let z najboljšim
vsehom malo da ne po vseh
hlevih v rabi, ako živina ne
mara jesti, dalje zboljšuje
mleko.
Zavoj z rabilnim navodom
50 kr., 5 zavojev samo 2 gld.

Vsa ta našeta sredstva se dobijo: (50—1)
v apoteki Trnkócz-ya v Ljubljani zraven rotovža
in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo.

Izvrstno pravo črno vino,

domači pridelek, postavljeno na vsako postajo Avstro-Ogerske, po
20—25 gld. 100 litrov; samo do Trsta postavljeno pa 18—22 gld.
100 litrov. — Dalje izvrsten naravni **tropinovec** 60—70 kr. liter,
fino namizno olje po 60 kr. liter, **semensko čebulico** po 2 gld. za
5 kg s poštino vred. (41—4)

Alojzij Bratina,

grajščinski oskrbnik v Dubrovniku (Ragusa), Dalmacija.

Raznovrstne vozove,

štajerske vagerle, na pol pokrite kočije, to-
vorne vozovee itd. itd. izdeluje in ima vedno
v zalogi (34—3)

Peter Keršič,

kovač in izdelovalec vsakovrstnih vozov
v Sp. Šiški pri Ljubljani.

Znižane cene!

ANDR. DRUŠKOVIC

trgovec z železnino v Ljubljani, Mestni trg št. 9 in 10

prodaja kakor bi bila

(9—2)

„razprodaja“

vse potrebno za stavbe, kakor **cement**, **traverze**, **železniške šine** za oboke, **kovanja** za okna in vrata, **lopate**,
krampe, **štorje**, itd. itd., vsakovrstno **kuhinsko orodje**, **poljedelska orodja** posebno v veliki izbiri

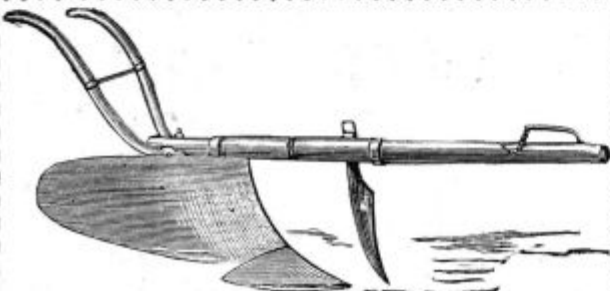
drevesa (pluge)

štedilna ognjišča in njih posamezne dele, **pozlačene nagrobne križe** in sploh vse v njegovo stroko spadajoče.

Posebno pa opozarjam gg. **posestnike žag** na izborne **vodne žage** in **pile**, za kojih jakovost se jamči.

Zunanja naročila se takoj in vestno izvršé. Kar bi ne ugajalo, se radovoljno zamenja, istotako se kupljeno blago
radovoljno pošilja na dom ali na napovedani kraj.

— Ceniki pošiljajo se na zahtevanje brezplačno in franko. —

Kovači!

Tu kupujete železo najceneje, pri po-
šteni vagi in prijazni postrežbi.

Poskusite, in se bode te prepričali!

CARBOLINEUM!

Izvrstno
belo in črno vino

garantirano pristno,

ima naprodaj od 56 litrov naprej po
24 kr. liter (15-6)

IVAN KOCIAN,

posestnik v Žirjah, pošta Sezana, Primorsko.

Puškarske izdelke,

priporoča slavnemu p. n. občinstvu, kakor: vsakovrstne puškarske izdelke najnovjših sistemov, puške: lovske za brok ali kroglice, kakor tudi take za tarčo, sobne puške (Flobert), ter orožje v osebno obrambo.

Vsakovrstna popravila in predelovanja po najnižjih cenah.

Vse pri meni izdelano orožje je samo ročno delo iz najboljšega materiala; vse puške so uradno preskušene in dobro uravnane. (1-8)

☞ Za vsako delo sem vestni porok sam. ☜

Obširne ilustrovane cenike, slovenske in nemške, dopošiljam na zahtevanje poštne prosto.

ANTON SODIA, puškar v Borovljah
(Ferlach) Koroško.

Zavarovanje proti škodi po toči!

prevzame

po najcenejših, stalnih premijah

Glavni zastop v Gradcu

(pisarna: Kaiserfeldgasse, 21)

ogrsko-francoske zavarovalne družbe

(Franco-Hongroise),

Vse škode se pošteno obračunajo in točno izplačajo. Na posebno željo se premija more še le jeseni plačati.

Družba je dosedaj povrnila nad **60 milijonov gold.** svojim zavarovancem.

Zarad sprejema zastopov se je obrniti na gorenji glavni zastop, kamor je tudi poslati objave, če kdo hoče zavarovati. (52-1)

Nik. Hofmann,

tovarnar kirurških instrumentov, umetelni, ter orožni kovač in nožar
v Ljubljani na Mestnem trgu št. 12,

priporoča bogato zalogo svojo raznovrstnega v njegovo stroko spadajočega blaga. Vsa zaloga obstoji iz lastnih izdelkov in se za vsako prodano reč jamči, da je dobra in iz najboljšega blaga narejena.

Zlasti so v zalogi najboljši noži za vrtnarje in vinogradarje, kakor sploh nožarsko in fino kovaško orodje za kmetovalce, vrtnarje, vinogradarje, gozdarje itd.

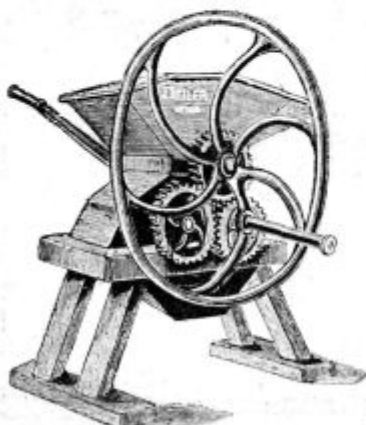

Reči, ki niso v zalogi, se po naročilu precej in v najboljši kakovosti naredé. (8-6)

Vnovič znižane cene!

Vse stroje za poljedelstvo.

Vnovič znižane cene!

Trijeri (čistilni stroji za žito) v natančni izvršitvi. Sušilnice za sadje in zelenjavo. Škropilnice proti peronospori, poboljšani sestav Vermorelov. Mlatilnice, mlini za žito, stiskalnice (preše) za vino in sadje različnih sestav, (te stiskalnice imajo skoro ono tlačilno moč kakor hidravlične [vodovodne] preše).

Slamoreznice jako lahko za goniti in po zelo zmernih cenah. Stiskalnice za seno in slamo, ter vse potrebne, vsakovrstne poljedelske stroje prodaja v najboljši izvršitvi (11-4)

IG. HELLER na Dunaju
II/3 Praterstrasse 49.

Pred ponarejanjem se je posebno treba varovati!

Zastopniki se iščejo.

Mala naznanila.

Vsak ud c. kr. kmetijske družbe kranjske sme po dvakrat na leto in sicer brezplačno prijaviti med „Malimi naznanili“ kako objavo tikajočo se gospodarskega prometa. Objava ne sme presegati dve vrsti in je vsako vrsto čez to število plačati po 6 kr. za vsak tatis. Neudje plačajo za objave med „Malimi naznanili“ po 6 kr. za vsako vrsto in vsak tatis. Denar je naprej poslati.

Pluge in osipalnice po najboljši in skušeni sestavi izdeluje po 8 glđ., močnejše po 9 glđ. komad, Miha Preložnik, kovač v Hotinji Vasi, pošta Kranichsfeld, Sp. Štajersko. (30)

25 prasičkov križancov po 1½, mesec stare, ima naprodaj Janez Sajovic, posestnik v Velesovem, pošta Cerklje na Gorenjskem. Cena po dogovoru. (86)

5 marjaščekov in 4 svinjce jorkširske pasme (od svinje, ki je uže drugi pot strila), 6 tednov stari, so naprodaj pri Josipu Hočevanju, posest. v Žejah, pošta Kamnik. Cena po dogovoru. (89)

Jajca za valenje, francoskih velikih rac „Rouen“, oddaja po 15 kr. eno Anton Poljšak v Žapužah, pošta Ajdovščina. (90)

Izvrstno silvovko, pristno, naravno blago ima naprodaj Franc Weiss v Dol. Raduljeh, pošta Bučka, Dolenjsko. (91)

300—400 kg pravega ovčjega sira, lanskega pridelka, kakor tudi 80 hl pristnega rumenega vina proda po primerni ceni Hinko Grabrijan v Vipavi. (92)

Hiša z dvema sobama, kuhinjo, kletjo in lepim vrtom stoječa ob deželni reški cesti, oddaljena ¼ ure od Male Pristave se proda za 450 glđ. Več pove Janez Morel v Mali Pristavi št. 22, pošta Št. Peter na Krasu. (96)

Dekle, 16 let stara, zmožna slovenskega in nemškega jezika v pisavi in računstvu, želi vstopiti kot učenka v kako prodajalnico z mešanim blagom. Ponudbe sprejema Ivan Žitnik v Cerknici pri Rakeku. (97)

Dobre osipalnice po 7 gold. komad, kakor tudi izvrstne pluge za oranje in okopavanje izdeluje po najnižji ceni Matevž Bregant, kovač v Orehovesi, pošta Kranichsfeld, Sp. Štajersko. (98)

Bika za plemo, pingavke pasme ima naprodaj Janez Pangerc v Vrtnah, pošta Radovljica, Gorenjsko. Cena po dogovoru. (99)

Lovsko psico, brejo od izvrstnega psa, proda Anton Avsenek v Vrtnah, pošta Radovljica, Gorenjsko. Cena po dogovoru. (100)

Gospodarsko orodje, med katerem je moje lastnoročno delo, i. s. ena stiskalnica in malin za sadje na vozu narejeno, prodajal bom iz proste roke dne 8. maja t. l. Kdor si misli napraviti orodje za moštarno ima tu najlepšo priliko; tudi izdelujem in sprejemam naročila na vsakovrstno orodje za moštarno. Matija Lunder, posestnik v Zalesji, pošta Nova Vas pri Rakeku. (101)

Žicnato vrv, 20 mm debelo in 170 m dolgo, s šestimi gubami pletena, sme biti tudi stara a samo še popolnoma dobra, kupi Josip Gospodarič, posestnik v Logu, pošta Radna. (102)

Kranjske panje z 18 okvirčki, nemške pokončne panje z 30 okvirčki v treh vrstah, vse po nemški normalni meri, ter latice za okvirčke in umetno satovje prodaja Anton Znidaršič v Ilirski Bistrici. (103)

Največja zaloga

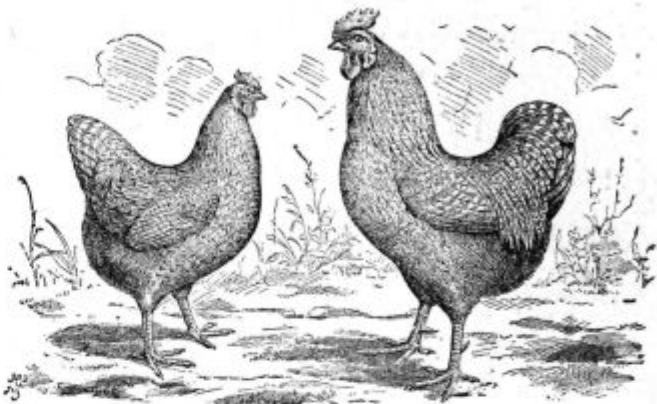
raznega semena

na pr. večne nemške detelje (lucerne), štajarske detelje, inkarnatke, turške in travniške detelje, raznih vrst velikanske pese, ki je splošno znana kot najboljša krma; potem travna semena za suha, mokra, peščena ali ilovnata tla. Velika zaloga raznih semen cikoriije, dobra krma za prasiče, salate, kumar, peteršilja, zelene, sladkega graha, fižola in drugih zelenjadnih vrst. Mnogobrojnega poseta prosi (8) (35—3)

PETER LASSNIK
v Ljubljani.

Deloljubne

osebe — povsod — katere trajni denarni zaslužek iščejo, naj pismeno povprašajo pod „Zukunftsvorsorge“ Gradec, poste restante. (28—4)

Jajca za valenje

od najboljših kokošjih pasem za kmetovalce
Houdan, Plymouth Rocks in Laške kokoši po 15 kr. eno
dobiti je pri (44—4)

Jos. Lenarčič-u na Vrhniki.

Pristna

dalmatinska vina,

kakor tudi druge vrste, priporoča gg. gostilničarjem in posestnikom od 56 litrov naprej po 17½ — 22 kr. liter.

Dalje ima tudi v zalogi (45—4)

Živinsko sol

po znižani ceni in katero oddaja v vsaki množini

TOMO TOLLAZZI,

trgovec v Dol. Logatcu.

Kdo pije

Kathreiner-

Kneippovo sladno kavo?

Vsak

kdor ljubi okusno kavo, hoče zdrav
ostati in si kaj prihraniti.